

RALNYT

2001:2 – December

RAIs bestyrelse

Formand:

Jørgen Dieckmann Rasmussen
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg
Tlf.: 75 18 18 55
Fax: 75 18 09 40
E-mail: jd@esbkomm.dk

Privat adresse og telefon:

Grønlandsparken 58 C
6715 Esbjerg N
Tlf.: 75 15 56 30

Kasserer:

Jens Erik Starup
Grindsted Lokalhistoriske Arkiv
Grindsted Bibliotek
Tinghusgade 16, 7200 Grindsted
Tlf.: 75 32 09 00
E-mail: Jens.Starup@post2.tele.dk

Bestyrelsesmedlemmer:

Frede Møller Kristensen
Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv
Kulturhuset
Vestergade 5-7, 6870 Ølgod
Tlf.: 75 24 50 11. E-mail: lmk@ribeamt.dk

Karen Margrethe Melbye
Ribe Lokalarkiv
Ribe Folkebibliotek
Giørtzvej 1, 6760 Ribe
Tlf.: 75 42 17 00.
E-mail: kame@ribekom.dk

Sven Tygesen

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv
Stadionvej 4 A
6623 Vorbasse
Tlf.: 75 33 31 39. E-mail: sven-tygesen@vorbasse.dk

Suppleanter:

Jørgen Lind
Sønderho-arkivet
Landevejen 41, Sønderho
6720 Fanø. E-mail: lindfanoe@iv.dk

Olga Pedersen
Aastrup Sognearkiv
Bojerggade 121, 6752 Glejbjerg
Tlf.: 75 19 85 69

Boldingvej 16
6752 Glejbjerg
Tlf.: 75 19 82 80
E-mail: olga@post8.tele.dk

RAL-Nyt

Udgives af Ribe Amts Lokalarkiver

© Ribe Amts Lokalarkiver

RAL-Nyt 2001:2 er redigeret af Richard Bøllund

Sats: Garamond

Tryk: Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Abonnementspris: 100,00 kr.

ISSN 0902-7807

Redaktions og ekspeditionsadresse:

Ribe Amts Lokalarkiver, Sekretariatet, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47,
Postboks 522, 6701 Esbjerg

Forsiden:

Fra præmieoverrækkelsen til Mit Liv i år 2000, den 3. oktober 2001, ses formand for
Ribe Amts Undervisnings- og Kulturudvalg, Karen Baungard, i selskab med en flok
glade vindere. Fra venstre ses Karen Baungard, Irene Hunderup, Dorte Pedersen
(forrest), Jette Aggerbeck, Ina Jensen og Bente Lis Mikkelsen. (Foto: Jørgen
Dieckmann Rasmussen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv)

Indhold

Nyt fra bestyrelsen	
<i>Af Jørgen Dieckmann Rasmussen</i>	2
Amtskonsulentens side	
<i>Af Richard Bøllund</i>	3
Bestyrelsesmedlem i Ribe Amts Lokalarkiver	
<i>Af Frede Møller Kristensen</i>	7
Mit liv i år 2000	
<i>Af Richard Bøllund</i>	9
På arkivet døgnet rundt i Esbjerg	12
Bog anmeldelse	
<i>Af Olga Pedersen</i>	13
Næsbjerg Sognearkiv i nye lokaler	
<i>Af Hans Møller</i>	14
Jubilæum på Esbjerg Byhistoriske Arkiv	
<i>Af Jørgen Dieckmann Rasmussen</i>	16
Arkivernes dag i Ølgod	
<i>Af Frede Møller Kristensen</i>	18
Efterlysninger	19
Børsen	21
RAL-Nyt 2002:1	22
RALs bestyrelse	25

Nyt fra bestyrelsen

Af Jørgen Dieckmann Rasmussen

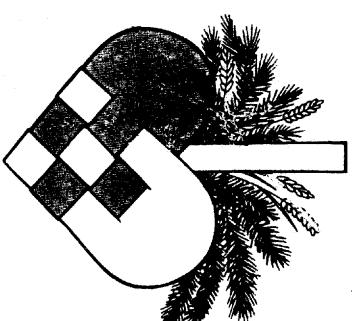
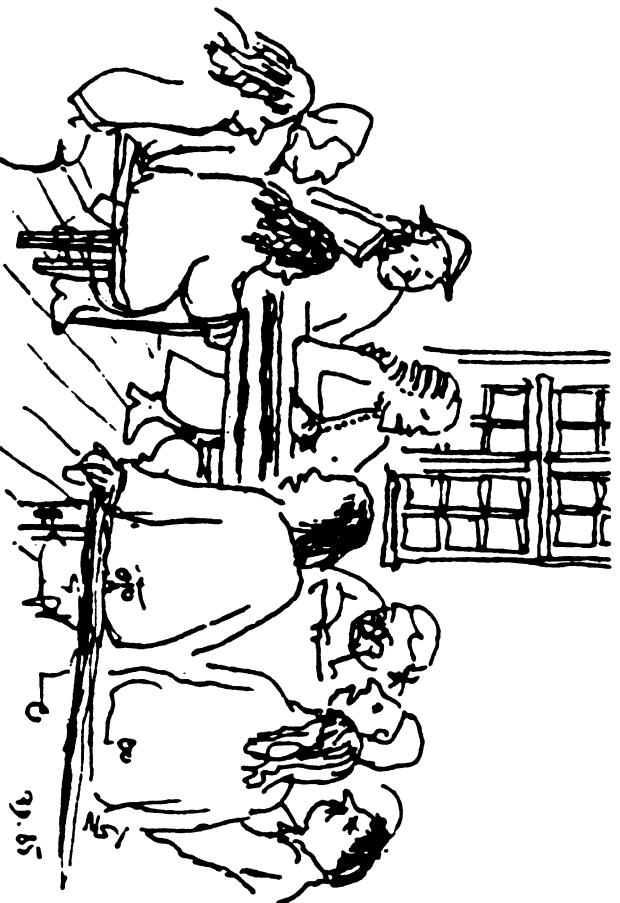
Siden det seneste nummer af RAL-Nyt udkom, har RALs bestyrelse holdt to møder, hvor vi bl.a. har drøftet de ændringer i SL-

As vedtægter, som blev vedtaget på landsforeningens ordinære generalforsamling i Esbjerg i begyndelsen af oktober. Endtnerne gjorde det bl.a. muligt for de såkaldte "offentlige" arkiver (dvs. arkiver med anerkendt ansvar for kommunale arkivalier) at samle sig i en delgruppe, så de fremstår som en klar enhed udadtil. I årenes løb har der vist sig behov for en klar profil over for forhandlingspartnere som Statens Arkiver og Kommunernes Landsforening, hvilket vedtægtsændringerne har givet mulighed for at skabe. I praksis er der dog ikke sket det store i SLA-sammenhæng endnu – alle

har travlt med at klare det daglige, praktiske arbejde. De tre berømte T-er, Ting ta'r tid, gælder også i den verden.

Ellers har bestyrelsen diskuteret efterårets og forårets kurser. Efterårets kurser er afholdt, og der har glædet os at se den flotte tilslutning til de to afholdt arrangementer. Tilsyneladende var der en rigtig god idé at afvikle to møder med samme indhold forskellige steder i amtet. Vi håber, interessen for og tilslutningen til RALs kursusaktiviteter fortsætter i det nye år. Nye, spændende kursus tilbud er nemlig på vej.

Til sidst vil jeg benytte lejligheden til på bestyrelsens vegne at ønske medlemmerne en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

*Redaktionen ønsker alle
en rigtig glædelig jul
samt et godt nytår!*

Amtskonsulentens side

Af Richard Bøllund

Skal jeg stoppe op og gøre status over mit foreløbige første halve år eller lidt mere som konsulent for RAL, så er ordet hektisk nok det mest rammende. Der er hele tiden sket noget nyt, og der har hele tiden været en masse nye mennesker at møde, men heldigvis er jeg blevet taget rigtigt godt i mod mig alle steder. Der er en fornøjelse at arbejde på en dynamisk arbejdsplads og samtidigt komme ud blandt folk som virkeligt er engageret i arkivarbejdet. Det er tydeligt, at engagementet smitter og er en væsentlig inspirationskilde i mit daglige arbejde. I det følgende vil jeg fortælle lidt om de afholdte og kommende aktiviteter i RAL-regi.

Mit liv i år 2000

Projektet Mit liv i år 2000 er absolut værd at nævne i denne sammenhæng. Både ud fra en kvantitativ og en kvalitativ synsvinkel har de 41 indleverede bidrag så sandelig haft en del at byde på. Der er indleveret digte, sange, et videobånd, en opustelig ølflasker og mange andre interessante ting, men de fleste betyninger har haft form som dagbøger, mange på flere hundrede sider, og mange krydret med fotografer og udklip.

Det har krævet sine folk at sidde i bedømmelsesudvalget og skulle udvælge de bedste bidrag. Både fordi det har været en stor opgave, og fordi det har været svært at tage stilling til hvilke bidrag der skulle præmieres. I bedømmelsen er der bl.a. lagt vægt på den kunstneriske udførelse, ligesom der er fokuseret på dagligdagsbe-

skrivelser og måden at forholde sig til tingene på. De reflekterende gengivelser af hverdagen i år 2000, hvor der er udtrykt håb, drømme og forventninger har klart vejet tungest i vægtskålen, men samtlige bidrag repræsenterer hver sin historie og er et unikt kildemateriale. Alle bidragsydere fortjener stor ros for deres indsats.

Blandt bidragene blev fundet fem vindere, som blev præmieret under den vellykkede presentation af projektet og bidragene onsdag den 3. oktober 2001 på Amtsgården i Ribe. At det var et vellykket arrangement skyldes blandt andet det store fremmøde, heriblandt flere amtsrådspolitikere, som alle synes det havde været et interessant projekt. Herudover var der lidt godt til ganen og musikalsk underholdning leveret af et par unge musikstuderende fra Esbjerg – det hele sponsoreret af amtet. Det var rart at konstatere den beivret og opbakning der er blevet vist dette projekt. Se i øvrigt omtale andet sted i dette blad, med presentation af vinderbidragene og billeder fra arrangementet på Amtsgården.

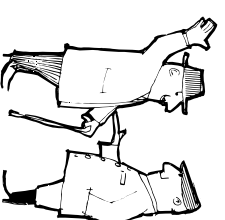
Kursusaktiviteter

Ribe Amts Lokalkativer har i dette efterår afholdt to kurser med samme indhold i henholdsvis Ribe og i Ølgod. Kurset der havde titlen »Hvad skal vi med teknologi-er?« henvendte sig til alle som ønskede at få belyst den teknologiske udviklings betydning for lokalkativerne. Ud fra et deltagermæssigt synspunkt kan vi konkludere at kurset har været en succes. Med 20

Amtskonsulent Richard Bøllund
Ribe Amts Lokalkativer
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
Postboks 522
6701 Esbjerg
Tlf.: 75 18 18 55
Fax: 75 18 09 40
E-mail: rib@esbtkomm.dk

Treffetid: Mandag, onsdag og torsdag.

RAL-Nyt 2002:1 – Maj/Juni

Indlæg til næste udgave af RAL-Nyt indsendes til:
RALs sekretariat
Esbjerg Byhistoriske Arkiv
Torvegade 47
Postboks 522
6701 Esbjerg
Telefon: 75 18 18 55
Fax: 75 18 09 40
E-mail: rib@esbtkomm.dk
INDEN DEN 15. APRIL 2001

Børsen

Følgende bøger kan købes ved henvendelse til Søren Muldvad på tlf. 75 44 11 77:

- Vonsild Kirkebog 1659-1708, 480 sider. Indbundet. .... kr. 150,- (Sønderho) Andr. Sørensen. Ved det yderste hav.
- Opskåret: Meget velholdt. .... kr. 250,-
- K. Agerbræk: Klassicisme i Sydvestjylland (Ribe og Varde) .... kr. 100,-
- S. Søndergaard: Peder Holden Hansens huse. .... kr. 100,-
- Sal. Fritfelt: Sognets veteraner. Opskåret. .... kr. 100,-
- Sal. Fritfelt: Teglstensbrokker i en plovfur. .... kr. 100,-
- DFDS. Hundrede år på Havene. (mange fotos) .... kr. 400,- og 75-årsskriftet. Samlet. .... kr. 300,-
- Aksel Lassen: Skæbneåret 1659. .... kr. 75,-
- E. Tang Kristensen: Gjellerup Sogns Degnehistorie .... kr. 150,-
- E. Tang Kristensen: Vore Fædres Kirketjeneste. Opskåret. .... kr. 350,-
- G.L. Wad: Fra Fyens Fortid, bd. 1-4. 1916/24. .... kr. 400,-

tilmeldinger i Ribe og 19 tilmeldte i Ølgod har der været en stor tilstrømning, som vi i uddannelsesudvalget er meget glade for. Det er rart at konstatere at mange er interesseret i at høre om de muligheder og problemer som computere og anden informationsteknologi giver arkiverne. Formålet med kurset var at forberede arkiverne på fremtiden og i gangsætte nogle overvejelser og diskussioner i de enkelte arkiver. Det er svært at vurdere hvad de enkelte fik ud af kurset, da der også var

stor forskel på hvilke forudsætninger og egne erfaringer på IT-området folk mødte op med, men det er mit indtryk at mange på kurset fik indblik i nogle problemstillinger, som hidtil havde været ukendte. Ud fra diskussionerne på kurset var det tydeligt at mange ønskede en større viden på området. Specielt spørgsmålet om Arkibas' videreudvikling var noget som lå mange på sinde. Selvom det endnu kniber med finansieringen, så er den windows-baserede version af Arkibas så småt i stø-

Foretrukne kursusformer

Bevaring og kassation:	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	9
	Kurser for alle arkiver i amtet	2
	Konsulentbesøg	13
Registreringsprincipper:	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	6
	Kurser for alle arkiver i amtet	0
	Konsulentbesøg	13
Gotisk skriftlæsning:	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	1
	Kurser for alle arkiver i amtet	1
	Konsulentbesøg	0
Billedsamling/-håndtering	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	10
	Kurser for alle arkiver i amtet	4
	Konsulentbesøg	11
Avisudklipregistrering:	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	10
	Kurser for alle arkiver i amtet	5
	Konsulentbesøg	6
Arkiverne og IT:	Kurser for et eller flere arkiver i samme kommune	9
	Kurser for alle arkiver i amtet	6
	Konsulentbesøg	5
Arkibaskurser:	Nej	6
	Ja	5
Andre kursusønsker:	Video-redigering + opbevaring og behandling af gamle bånd.	
	Kildesøgning til ejendomshistorie.	
	Arkiverne og Internettet.	
	Konsulentbesøg i forbindelse med indretning af nyt arkiv.	

På denne side kan lokalarkiver i Ribe Amt tilbyde forskelligt til salg til gavn for arkivet. Henvend jert til RAL-Nyts redaktion: RALs sekretariat, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 74, Postboks 522, 6701 Esbjerg, e-mail: rib@esbdkomm.dk om annonceringen.

Ribe Amts Lokalarkiver vil opfordre lokalarkiverne i amtet til at sætte sognebøger til salg i Børsen. Der er nemlig mange arkiver, der gerne vil indkøbe sognebøger fra andre sogne til arkivets håndbogssamling. Derfor – benyt jert af denne mulighed for at tilbyde jeres sognebøger til salg!

videreførte en almindelig gammeldags talemåde. Fisker Johannes Poulsen fortalte om sin far, at han og hans bror fra Ribe var liciteret ud til bespisning fra Ribe hos en gårdmand i Viislev, noget nord for byen:

»Og så løb de derned på deres bare ben hver dag hele sommeren«. En almindelig vending her i Ribe er »nede i Esbjerg«, men få er klar over, at det flader dem af munden. Da jeg første gang var på Ribe-egnen, hos Erik Husted i Gredsted, sagde moderen: »Søren kan sove op i ækammer!«. Jeg ventede at skulle på lofter, men det viste sig, at jeg skulle ligge i et østvendt kammer.

Peter Anholm fra Fole, som skrev sine erindringer »Sømandsliv og guldfeber« (1981) noterer et sted, at han tog fra Fole »op til Hamborg« og fik hyre. Ligeledes står der i protokollen for Høm Forsamlings-

hus, at man sendte en deputation »op til Skærby« for at købe postelin.

Her i landsbyen giver den gamle tale-måde sig et par pudsiges udslag. Nord for byen ligger nogle indlandsklitler i det el-lers flade landskab. Det omtales altid som »nede i æ Bjerge«. Og hos min nabo, hvor den gamle atfægtstøjlighed ligger i østen-den af huset, og man har lavet den gamle forstue om til spisekammer, omtales den altid som »op i æ kjæller«.

Nu nok om det. Måske nogen af bladets læsere kan komme i tanker om, at samme forhold gør sig gældende i deres lokalom-råde?

På denne side kan lokalarkiverne i Ribe Amt efterlyse oplysninger om for eksempel de mange gode billeder I har liggende i arkivernes samlinger – men som I desværre ikke har nogen oplysninger om. Eller I kan efterlyse oplysninger om foreningen, personer, virksomheder – eller hvad I nu mangler at vide noget om. Send et af jeres uidentificerede fotografier eller jeres efterlysning til RAL-Nyts redaktør, ansiktskonsulent Richard Bøllund, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg, tlf. 75 18 18 55 – og prøv om det kan lykkes at finde ud af noget om et af de gode fotografier fra arkivet eller andet som I gerne vil vide noget om.

For at gengivelsen i bladet kan blive så god som mulig vil vi gerne have lov til at låne enten originalfotoet eller en god affotografering. Fotokopier er desværre ikke gode nok til trykning – men vi skal nok passe godt på jeres billeder, og returnerer dem selvfølgelig hurtigst muligt efter trykning.

beskeen, og vi kan kun håbe at det lykkes at indfri alles forventninger om et mere nutidigt Arkibas.

Af kommende kurser er vi i kursusudvalget i øjeblikket i gang med at forberede forårets aktiviteter. Der er i RALs besyrelse enighed om at følge op på spørgeskemaundersøgelsen fra sidste efterår. Undersøgelsen var et bud på at indhente oplysninger om hvilke kurser der kunne være interesse for, efter en periode med faldende tilslutning til RAL-kurserne. Resultatet af denne spørgeskemaundersøgelse er aldrig blevet offentliggjort, så det bliver den hermed:

Af de godt 50 arkiver undersøgelsen blev sendt ud til, kom der svar fra 14. Jeg vil her gengive antallet af personer som gennem undersøgelsen har ytrt interesse for de enkelte emner. Herudover blev der spurgt om hvilken kursusform folk foretrak. (Se skema side 4).

Kursusudvalget vil naturligvis »lytte« til de svar der er kommet ud af undersøgelsen. Vi må gå ud fra at de 14 indsendte spørgeskemaer er repræsentativt for de kursusønsker arkiverne måtte have. Vi må konkludere at et kursus i gotsk skriftlæsning ikke lige er det som skal ligge først for. Derimod er der god interesse for kurser i bevaring og kassation, billedsamling/-håndtering, avisudklippregistrering samt et omkring arkiverne og IT. Med hensyn til sidstnævnte, så håber vi at netop afholdte kursus »Hvad skal vi med teknologien?« har dækket dette ønske foreløbigt. Ønsket om et Arkibas-kursus er ud fra undersøgelsen, både et ja og et nej. Ud fra mine konsulentbesøg kan jeg dog fornemme at der siden hen er mange som godt kunne tænke sig en opfriskning af funktionerne i Arkibas. Derfor kunne der måske ligge et kursus hér, ligesom det der

er udtrykt under »andre kursusønsker« er emner som bestemt bør overvejes.

Uddannelsesudvalget vil i den kommende tid diskutere hvilke ting man vil tage op i foråret. Vi skal gerne bevare det samme store antal tilmeldinger som sidst, og det gøres vel bedst ved at lytte til medlemmernes ønsker. Hvad svarene af undersøgelsen også peger på er at interessen samler sig om mindre kurser for et eller flere arkiver i de enkelte kommuner. Al-terhelst vil arkiverne have det klarer lokalt via konsulentbesøg, men da det er begrænset hvor meget konsulenten kan nå at overkomme, og da det ligeledes afhænger af antal tilmeldinger til kurserne, skal det overvejes hvilken form kurserne bør have. På det netop afholdte kursus var det en tilsyneladende succes at holde det samme kursus to steder indenfor kredsen, ét i den sydlige og ét i den nordlige del af amtet. Hvorvidt kurset skal afholdes lokalt eller for en større forsamling er også afhængigt af hvilket emne der skal undervises i. Når der er blevet besluttet hvilke kurser der skal udbydes, vil programmet blive sendt ud til medlemmene.

SLAs årsmøde i Esbjerg

På SLAs ordinære generalforsamling den 6. oktober i Esbjerg blev spørgsmålet om SLAs struktur på ny rejst. 61 medlemmer af SLA havde skrevet under på et forslag til en ændring i SLAs vedtægter, § 8. vedtægternes kommunearkivsektionen som skal erstattes af en sektion for Strads- og kommunearkiverne. Sektionen skal udarbejde egen vedtægter som skal godkendes af SLA. Styrelsen havde på forhånd udtalt at den anså vedtægtsændringen som utrolig vigtig for at fastholde SLA som en enhedsorganisation, og samtidigt en organisation hvor der er plads til alle. Ifølge styrelsen

skal vedrægtssendringen styrke SLA indadtil og ikke mindst udadtil. Forslaget til vedrægtssendringen blev vedtaget med et stort flertal, 80 stemmer for, ingen imod, tre undlod at stemme. Hermed er grundlaget dannet for en ny sektion inden for SLA for stads- og kommunearkiverne.

Udover godkendelsen af vedrægtssendringen indeholdt SLAs generalforsamling i Esbjerg en stor opbakning til styrelsen i den linie der er lagt. Linien går ud på at opruste politisk ikke mindst overfor Kulturministeriet. SLA vil indtrængende gøre ministeriet opmærksom på den uligevægt der er i bevillingen til arkiverne. Mens Statens Arkiver årligt bevilges ca. 135 mio. kr. er der ikke en krone til lokalarkiverne på budgettet. Ikke engang en ansøgning på »sølle« 2. mio. kr. til udviklingen af Arkibas kunne bevilges af Kulturministeriet til trods for at det tidligere har blåstemplet programmet ved at yde støtte til DANPA, som er udtræk fra netop Arkibas. Derfor vil styrelsen arbejde aktivt for mere indflydelse også på den kommende arkivlov. Det handler i højere grad om at gøre opmærksom på det store, frivillige og ulønnede arbejde som foregår i lokalarkiverne, og som er en lige så vigtig del af den danske kulturarv som de øvrige arkiver og kulturstudier. I håb om større synlighed er der ikke kun styrelsen som må ud og markere sig i det politiske landskab, men også os som medlemsarkiver og enkeltpersoner må gøre opmærksom på det nyttige arbejde der foregår i lokalarkiverne!

Arkivernes Dag

Lørdag den 10. november 2001 blev der, ikke kun landet over, men i hele Norden holdt åbent hus i arkiverne. Med emnet »Kærlighed« som det gennemgående tema

skulle arkiverne forsøge at lokke folk af huse.

Fra Ribe Amtskreds deltog følgende 14 arkiver med nævnte aktiviteter/udstillinger i Arkivernes Dag: Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv: Udstilling: Bryllupper og kærlighed til fædrelandet. Ølgod-Strølle Lokalhistoriske Arkiv: Udstilling: Kærlighed til flaget, til faget, til bondens dyr, til hinanden. Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv: Åbent hus. Sdr. Omme Egnarkiv: Udstilling: Historierne om sognets nyløvendende diamantbrudepar og Sognets børn gennem tiden i hjem, fritid og skole. Hejnsvig Sognearkiv: Åbent hus. Esbjerg Idrætsarkiv: Udstilling: Kærlighed til idræt. Lokalhistorisk Arkiv i Vorbasse: Åbent hus. Varde Lokalhistoriske Arkiv: Fotoudstilling: Bryllupsbilleder m.m. Arre Sogns Lokalhistoriske Arkiv: Åbent hus. Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv: Åbent hus. Ansager Lokalhistoriske Arkiv: Visning af film fra Ansager samt udgivelse af en julebog. Hostrup Sognearkiv: Åbent hus. Lokalarkivet for Holsted Kommune: Deltagelse i lokal julemesse. Esbjerg Byhistoriske Arkiv: Historie for alle: Åbent hus.

Tilbagemeldingerne fra arkiverne er lidt blandet. Nogle steder har besøgstallet været som det plejer, andre steder er datagen blevet lidt overset. Hvad der er det generelle billede skal være usagt, men som det fremgår længere omme i bladet havde de i Ølgod ikke nær det antal besøgende som de plejer at have til Arkivernes Dag. I indlægget fra Ølgod giver Frede Møller Kristensen et godt bud på grunden til det svigtende besøgstal i år. Alligevel har de deltagende haft en god dag, og forhåbentligt kan der til næste år være en større tilslutning til den dag, som er et fremragende initiativ og mulighed for arkiverne at profilere sig.

Efterlysninger

»Op« og »Ned« i det gamle Jylland – eller: Hvordan vender verdenshjørnerne?

Af Søren Muldvaad

Igennem mange generationer har vort uddannelsessystem anvendt topografiske kort, hvor nord vender opad, hvad har givet anledning til den udmærkede memo-tekniske huskeregel: Vest vender mod venstre. Så vidt så godt. Men når man betragter ældre kort, vil man opdage, at det er vilkårligt, hvorledes verdenshjørnerne er placeret i forhold til beskueren. Det har ikke været mig muligt at finde frem til, hvorledes eller hvornår det er blevet vedtaget at et kort skal vende på én bestemt måde.

Når man i vor barndoms geografitimer talte om lande og verdenshjørner, var det naturligt at man omtalte de sydligt liggende lande og regioner som »nede« og de nordlige som »oppe«. Jævnfør børnesangen »Oppe i Norge, der boede tre trølder«.

Anderledes er der med hensyn til dagligsproget, der som bekendt rummer mængder af reminiscenser fra ældre tiders betragtningsmåder. Vi er som sprogbrugere ofte ikke bevidste om, hvorfor vi anvender kendte og forståelige fraser. Kendsgerningen er blot den enkle og vigtige, at de fungerer, både afsender og modtager forstår, hvad meningen er. Det forbyr derfor ofte tilflyttere til en egn, at lægge mærke til, hvorledes verdenshjørnerne bliver omtalt.

I rigtig gammel tid, førend man havde vænnet skolelever til at se på et verdenskort, hvor nord vender opad, rettede man sig ganske naturligt efter solen. Mod solen

omtales som opad, bort fra solen som nedad. Heraf følger, at alt, hvad der ligger mod nord og vest ligger »nede« og hvad der ligger mod syd og øst ligger »oppe«. I det følgende nogle eksempler: Da den spanske konge, Maximilian den Første arvede nogle provinser ved Rhinens udløb i 1477, kaldte han dem Nederlandene, da de lå nede nord på i forhold til hovedparten af hans rige. I England bevæger man sig fra nord altid »up to London«, når man drager sydover.

Hertjemme kan man se stikken i mange navngivninger på landsbyer. Det mest udprægede er »Nederste« og »Øverste« syd for Humlebæk, hvor »Nederste« ligger stik nord for »Øverste«. Det gør sig i øvrigt gældende ved mængder af landsbyer, som i tidernes løb er blevet polariseret i en »Neder...« og en »Over...«. Se blot på Nederby-Overby på Sundved, Neder Dråby-Over Dråby i Hornsherred, Neder Feldborg-Over Feldborg ved Holstebro og mange, mange andre steder. Teorien holder ikke helt 100% tæt. Der er undtagelser, men måske kan jeg forsvare det ved, at der her er tale om en senere navngivning. Jeg bemærkede selv den gammeldags skik, da tidligere malemester Brogaard fra Ribe ringede til mig, og ofte spurgte: »Hvorledes har I det deroppe?«, dvs. i Vårning, som ligger øst for Ribe. Da jeg spurgte ham, hvorfor han brugte udtrykket, var svaret: »Gu gør jeg da ej, krægt!«. Han var kort sagt ikke bevidst om, at han

Arkivernes Dag i Ølgod

Af *Frede Møller Kristensen*

Ølgod-Strellev har på lige fod med andre lokalarkiver i amtet deltaget i arrangeret Arkivernes Dag lørdag den 10. november, og det fandt sted i lokaliteterne på 1. sal i forhuset over Erhvervskontoret i Kulturhuset. Arkivet er dog endnu ikke flyttet ind i de nye lokaliteter.

Til Arkivernes Dag havde man opbygget en plancheudstilling over temaet »Kærlighed til...«, og under denne overskrift fokuserede vi på emnerne: Kærlighed til flaget, Kærlighed til faget, Kærlighed til bondens dyr og Kærlighed til hinanden.

Bagefter må det konstateres, at vort arrangement kun havde en rimelig bevågenhed hos publikum. På tidspunktet for afholdelse af Arkivernes Dag var vi ude i en ulige konkurrence med alt hvad der foregik i forbindelse med valget til Folkeeting, amtsråd og byråd og i Ølgod Kommune tilmed valg af ældreråd. Vore lokale ugeblad i kommunen var spækket til bristepunktet med valgpropaganda af enhver

tenkelig art. Vi var ikke i stand til at trænge igennem med vort budskab om Arkivernes Dag. Det skal i midlertid ikke bortforklare at arkivets folk havde en god og positiv dag sammen med de besøgende.

Det blev til adskillige kopper kaffe medens snakken om plancheudstillingen gik hyggeligt og fornøjeligt. Stor interesse samlede sig om Møller Bargisen der demonstrerede slægtsforskningsprogrammet Brother's Keeper.

Ugen efter, nemlig lørdag den 17. november, var arkivet igen på stikkerne, idet vi da deltog i det årligt tilbagevendende lokale arrangement Kulturdageforeningens Marked i Kulturhuset hvor vi også havde lejlighed til at vise vor tilstedeværelse. I vores stand var hovedoverskriften »Forsorg«, og vi viste billeder af de gamle fatighuse- og gårdte, alderdomshjemmene og lægeboliger. Hertil havde vi fremlagt kopier af aftægtskontrakter m.v. Alt i alt var dette også en god dag.

Udsnit af plancheudstillingen lavet af Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv til Arkivernes Dag den 10. november. Under temaet »Kærlighed til...« udstiller arkivet her noget om kærligheden til hinanden, berunder bryllupsbilleder. (Foto: Frede Møller Kristensen, Ølgod Strellev Lokalhistoriske Arkiv).

RAL-Nyt

Med dette nummer af RAL-Nyt skal vi byde velkommen til bladets nye redaktør, formand Jørgen Dieckmann Rasmussen, som har påtaget sig opgaven efter at Olga Pedersen har valgt at trække sig ud af RALs bestyrelse og dermed redaktionen. Indtil videre har den nye redaktør ikke varslet de store forandringer, men som altid skal der opfordres til at bidrage med indlæg til bladet. Der er ikke grænser for hvad bladet kan bruges til: Efterlys det du lige mangler, fortæl om en spændende aflevering, gør reklame for arkivets nye udstilling eller udgivelse, kom med en spændende historie eller indsend et sjovt

fotografi! Mulighederne er mange, og

husk: Hvis I ikke selv tager initiativ til et indlæg, så skal vi her på redaktionen nok blive ved med at komme med utallige opfordringer hertil! Heldigvis er der til dette blad uopfordret kommet indlæg fra Søren Muldvad! Derudover har vi, kun en anelse opfordret, modtaget et indlæg fra Næsbjerg Sognearkiv samt en bog anmeldelse fra Olga Pedersen. Desuden bidrager Frede Møller Kristensen med to indlæg. Fra redaktionen skal der lyde en stor tak for disse bidrag. Og med dette vil jeg ønske alle en god læselyst, og ej forglemme at ønske alle en rigtig glædelig jul samt et godt nytår!

Bestyrelsesmedlem i Ribe Amts Lokalarkiver

Af *Frede Møller Kristensen*

Frede Møller Kristensen, bestyrelsesmedlem i RAL og medlem af RALs uddannelsesudvalg. (Foto: Frede Møller Kristensen).

Frede Møller Kristensen fortæller i det følgende om hvordan han er endt som arkivmedarbejder i Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv. Med sig har der ført til en plads i RALs bestyrelse som er baggrunden for dette indlæg. Indlægget har Frede Møller Kristensen valgt at give overskriften »Fra pengeinstituttet til lokalarkiv«.

I lokalarkiverne ser vi, at nye folk i arkivarbejdet ofte har stræk af grå hår ved tindingerne, og at fødselsdatoen fortoner sig adskillige år tilbage i tiden. Min fortælling om hvorledes jeg i sin tid kom til at ar-

bejde i et lokalhistorisk arkiv, vil tage udgangspunkt i mit mangeårige job i Ølgod Sparekasse, der senere blev til Bilkuben i min tid.

Jeg må tilstå, at det aldrig i løbet af min aktive tid på arbejdsmarkedet har været et stort og brændende ønske at komme til at arbejde i lokalhistorisk arkiv engang, når jeg gik på pension. Derimod stod det tidligt klart for mig, at jeg kunne tænke mig at slutte min joblivsværelse som 60-årig. Jeg havde en forestilling om, at jeg gerne ville slutte så betids, at jeg ville have både lyst og kræfter til at beskæftige mig med noget helt andet end tal og pengevræsen.

I Sparekassen var det helt naturligt, at man også havde blikket rettet mod, hvad der foregik rundt omkring i lokalområdet. Ydemmere var min far interesseret i slægts-historie, og uden at jeg havde særlig interesse for det, har hans fortællinger uden tvivl sat sit præg på mig. Det endelige puf kan jeg takke daværende museumsinspektør Søren Manøe for. Han havde af og til, når vi løb på hinanden, snakket med mig om muligheden for lidt beskæftigelse på Ølgod Museum og Ølgod-Strølev lokalhistoriske Arkiv. For at gøre en lang snak kort

ved, hvor jeg bl.a. er med til at løse opgaverne i uddannelsesudvalget.

Jeg føler, at dygtiggørelse og uddannelse er en betydningsfuld funktion i vores forening. På den ene side er det af stor vigtighed, at vore arkivmedarbejdere er veluddannede, uden at det skal virke alt for højtravende, men væsentligt er det dog, at vi alle er klar over, hvad vi har med at gøre. Der er jo lovbestemmelser, som vi skal leve op til i vore aktiviteter med at registrere og opbevare de indleverede arkivalier, således at de er tilgængelige for eftertiden. På den anden side skal vi i bestyrelsen have for øje, at stort set alt arkivararbejde rundt omkring i de mindre arkiver er baseret på frivilligt arbejde. Der er kun små midler til rådighed, og de tildelede lokaliteter i kommunerne er langt fra alle i en ønskelig stand. Men alligevel har arkiverne utrolig mange og interesserede medarbejdere, der ved en stor og uegenytlig indsats løser de opgaver, der nu engang skal løses. Derfor er det af stor vigtighed med sådanne betingelser i arkiverne, at arkivararbejdet for medarbejderne bliver så berigende og meningsfyldt, at dette fællesskab er lønnen i sig selv.

i forreste række ved åbningen af udstillingen og ved taffelbordene som var placeret i læsesalen. At antallet af jubilæums-gæster langt oversteg forventningerne sås ud fra at pindemadder, vinglas og frokosttallerkener med et antal på 150 ikke slog til. Opvaskeren måtte i gang af flere omgange, og nogle måtte »nøjes« med frugt. Arkiver er naturligvis glad for det store fremmøde, og for de mange gaver, præsenteret i form af pengegaver som ønsker, og vil hermed takke alle for opmærksomheden. Med disse mange penge vil arkivet tilgodesse dets mange trofaste og evt. kommende brugere ved indkøb af kirkebøger på mikrokort, således at målet om en komplet, landsdækkende samling er noget nærmere.

Interessen for såvel jubilæumsudstilling og -bogen har siden været stor. Det er tydeligt at arkivet ramte plet ved at inddrage Knud Rasmussens billeder, som mange kan huske og kan identificere sig med den tid billederne er fra. Hermed har arkivet også for alvor gjort brug af den kolossale billedsamling arkivet i sin tid har fået overdraget af Knud Rasmussens optagelser. Udstillingen kan besøges hverdage i arkivets åbningstid, og det er ganske gratis. Ønsker man et yderligere indblik i Knud Rasmussens billedunivers, kan bogen Esbjerg i 1950'erne, med tekst af arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen købes på arkivet og hos de lokale boghandlere for 148,- kr. Den kan endvidere ses ved at klikke ind på arkivets hjemmeside, se adressen andetsteds i bladet.

Jubilæumskonference på Esbjerg Højskole

I forbindelse Esbjerg Byhistoriske Arkivs jubilæum afholdtes der dagen efter receptionen en jubilæumskonference på Es-

Ralph V. Jørgensen, formand for udvalget Børn & Kultur i Esbjerg Kommune, har med hjælp fra arkivar Else-Marie Poulsen netop klippet snoren over og markeret åbningen af jubilæumsudstillingen på Esbjerg Byhistoriske Arkiv. (Foto: Torben Meyler, Esbjerg Byhistoriske Arkiv).

bjerg Højskole med overskriften Lokalhistorie på Netter. Målet med konferencen var at belyse arkivernes indsats på IT-området, og forhåbentligt inspirere nogle til at tage teknologien i anvendelse. Til trods for det relativt beskedne antal tilmeldinger til konferencen var det en god dag, hvor der blev udvekslet mange erfaringer og diskuteret livligt. Desuden blev der fremhævet nogle nye vinkler og anvendelsesmuligheder med teknologien som arkiverne må tage til overvejelse i deres fremtidige formidlingsarbejde. Alt i alt var det en dag med stort udbytte, som forhåbentligt kan give inspiration til lignende konferencer fremover.

Jubilæum på Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Af Richard Bøllund

Artikelleder Jørgen Dieckmann Rasmussen præsenterer jubilæumsbogen Esbjerg i 1950'erne. Her ses han i selskab med fotografen Knud Rasmussens enke. (Foto: Torben Meyer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv).

Den 24. oktober 2001 kunne Esbjerg Byhistoriske Arkiv fejre arkivets 50 års jubilæum. Jubilæet blev markeret ved en reception på arkivet hvorunder den til lejligheden opførte særudstilling blev åbnet. I forlængelse af udstillingen har arkivet udgivet en jubilæumsbog, Esbjerg i 1950'erne, som på samme vis som udstillingen tager udgangspunkt i den lokal-berømte pressefotograf Knud Rasmussens skildringer af Esbjerg op gennem 1950'erne.

Udover åbningen af udstillingen og præsentation af bogen bød receptionen på en tale af Ralph V. Jørgensen, formand for Esbjerg Byråds udvalg for Børn & Kultur, og arkivets mangeårige benyttet, fhv. seminarielektor Verner Bruhn, causerede over arkivets forgangne 50 år. Herudover benyttede en del af arkivets brugere lejligheden til at give et par ord med. Jubilæet tiltrak en stor mængde mennesker, langt over det forventede. Samlingssalen var fyldt til sidste mand, og adskillige måtte nøjes med en plads udenfor på trappen med begrænset mulighed for at høre talerne. Til gengæld stod de dermest

Mit Liv i år 2000

Af Richard Bøllund

Som omtalt tidligere i bladet var afslutningen på projektet en stor succes. Følgende gengives den pressemeddelelse som blev udsendt samme dag som præsentationen, med fremhævelse af vinderne og begrundelse for valget af disse.

Ribe Amts Lokalkraver og Historisk Samfund for Ribe Amt offentliggør hermed vinderne af projektet MIT LIV I ÅR 2000. Under dagens præsentation på amtsgården i Ribe blev det af formand for Ribe Amts Undervisnings- og Kulturud-

valg, Karen Baungard, afsløret hvilke personer som er blevet udpeget til vindere i projektet Mit liv i år 2000. Første og andenpræmien kunne der ikke pilles ved. Derimod har det været vanskeligt for bedømmelsesudvalget at finde en blandt mange til tredjepræmien. Det har resulteret i at tre bidragsydere, med hver deres tilgang og måde at udforme bidragene, er blevet indstillet til tredjepræmien. Her følger navnene på vinderne samt med hvilken begrundelse de er blevet indstillet.

Karen Baungard, formand for Ribe Amts Undervisnings- og Kulturudvalg, bidrog til underholdningen og spændingen da hun med stor entusiasme udpegede vinderne, efter at have læst begrundelserne for vinderbidragene op. I baggrunden til venstre ses de to unge musikstuderende fra Esbjerg som sørgede for den musikalske underholdning. (Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen, Esbjerg Byhistoriske Arkiv).

Vinderen, der fik overrakt en check på 10.000,- kr., blev Dorte Petersen fra Esbjerg. Valget af Dorte Petersen har været indlysende og indiskutabelt. Et fuldstændigt enigt bedømmelsesudvalg har alle peget på hendes bidrag som hæver sig over samtlige. Det er et omfattende, grundligt og gennemtænkt bidrag som meget systematisk gennemgår Dorte Petersens liv i år 2000. Med flid og omhu er hver eneste dag omhyggeligt nedskrevet, og alt er fotograferet – lige fra brugsanvisninger til julemiddagen på bordet. Med dette bidrag er der tale om et helt enestående dokumentationsværk – alt i hverdagen er givet til mindste detalje. Derudover beskæftiger bidraget sig også med aktuelle problemsstillinger, og der stilles af og til spørgsmål til det samfund vi lever os i. Beretningen er yderst velskrevet og så levende fortalt, at det har været en fornøjelse at læse de flere hundrede sider; bidraget indeholder.

2. præmien og 5.000,- kr. blev givet til Ina Jensen fra Ølgod. Hun har leveret et fantastisk spændende og velskrevet bidrag. Ina Jensen hører til den ældste generation, hvilket også skinner igennem. Med den livserfaring hun har i bagagen bliver der draget paralleller til fortiden, og med denne perspektiverende inddragelse bliver der sat spørgsmålstegn ved mange af nutidens livsmønstre. Fortællingen er tematisk opbygget og bringer en god vekselvirkning mellem erindringer og forventninger, drømme og dagligdag. Der tages fat på såvel små som store emner men dog sjældent uden at tingene sættes ind i en større sammenhæng.

Den første af de tre tredjepremier blev tildelt Irene Hunderup fra Bramming. Irene Hunderup er en af få bidragsydere, som repræsenterer den yngre generation.

Hendes bidrag er interessant fordi det netop afspejler ungdommens leve- og tænke måder. Det fortæller om den livsglæde, der kan være forbundet ved at være ung, og er samtidigt et udtryk for den hast, og på mange måder mangel på fordybelse, der kendetegner tidens ungdomsgeneration. Derudover er bidraget eksemplarisk flot i sin fremstilling og indeholder nogle sjove og fortællende udklip fra år 2000.

Den anden tredjepremie gik til Jette Aggerbeck fra Hejnsvig. Jette Aggerbecks bidrag er et, hvor hendes politiske engagement klart kommer til udtryk i kritiske bemærkninger til den måde, hvorpå samfundet fungerer. Den kritiske tilgang bliver dog ikke mere styrende, end at der samtidig bliver fortalt om glædelige begivenheder og traditioner, og på den måde er det et bidrag, som fortæller bredt om hvordan Danmark har set ud i år 2000. Det er et forholdsvis kort bidrag, men samtidigt en meget god og levende beskrivelse.

Endeligt blev tredjepremien tildelt Bente Lis Mikkelsen fra Esbjerg. Bente Lis Mikkelsen har valgt en anderledes måde at fremsætte tingene på, idet hun har udvist stor fortællekunst ved hele vejen igennem at beskrive begivenheder – store som små – i digt og sange. Der er der kommet et ganske interessant bidrag ud af. Bente Lis Mikkelsen gengiver på humoristisk vis mange af de små begivenheder, men tager også fat på de større og alvorligere emner, hvorunder hendes kritiske holdninger til tingene klart træder frem.

Hermed er projektet Mit liv i år 2000 trådt ind i den afsluttende fase. Udover dagens præsentation vil bidragene, eller et udpluk af bidragene, da det er umuligt at have det hele med, blive udgivet i en eller anden form. Udgivelsen kan forventes omkring årsskiftet. Herefter vil bidragene

ler hvor der er plads til alle vore arkivalier, så vi håber det må blive et blivende sted.

Jeg selv er ny som arkivleder og står lidt på bar bund, da der mangler en del registrering af både billeder og gamle papirer. Vi har bedt vores nye konsulent om assistance for at komme rigtigt i gang uden spildarbejde, og jeg synes vi havde et par lærerige timer sammen, hvor han prøvede at sætte os ind i »mysteriet«. Med lidt mere rutine, tror jeg vi får god gang i tingene.

Den 29. august havde vi åbent hus i arkivet og glædeligtvis samlede det en del mennesker, så vi følte en lokal interesse og opbakning. Vi fik ved den lejlighed en del afleveringer, som vi stærkt opfordrer folk til, at være opmærksomme på når de

rydder op. Vi skal værne om de gamle ting for historiens skyld.

En ting som er begyndt at rumle uden omkring i de små lokalarkiver, er hvad vi skal med det nye EDB? Et spørgsmål der begynder at trænge sig på. Vi skulle gerne beholde lokalarkiverne som lokalarkiver, men på sigt tror jeg ikke vi kommer uden om at arbejde med EDB. Folk som kommer efter os vil ikke bruge andet og ærligt tal, kunne vi få det lært ville vi også få glæde af det.

Ved flytningen fik vi en del pent brugt inventar m.m. foræret, så vi har ikke haft de store udgifter med etableringen af vort nye arkiv, så arbejdsglæden er intakt.

Hans Møller og Verner Mølholm bærer de gamle faner ind i det nye arkiv. (Foto: Næstbjerg Sognearkiv).

2000 året er endt med at være et sam-
lingssted for mennesker, mens bilerne er
forvist til velanlagte parkeringspladser,
man ser hvordan Kongensgade bliver ren-
set for biltrafik og bliver Danmarks læng-
ste gågade med bænke og gågademiljø,
der tiltrækker mange turister.

Der beskrives en lang række boligom-

råder, der er planlagt ud fra de samme
præmisser som torvet og gågaden, nemlig
at her skal leve mennesker med behov for
plads og grønne områder til fritidsbeskræf-
tigelser og sport omkring sig i det nye år-
tusind. En bog det er værd at have ståen-
de på arkivets reol.

Næsbjerg Sognekirke i nye lokaler

Af Hans Møller

Arkivleder Hans Møller (tv) og formand Verner Mølbjohm pakker sammen i det gamle arkiv over skolen. Billedet de holder op viser den gamle skole, som de begge to har gået på som børn. (Foto: Næsbjerg Sognekirke).

Næsbjerg Sognekirke er flyttet i nye lokaler. Arkivet har i 2001 holdt flyttedag, fra et lille lokale på 3 x 4 meter over skolen, til et hus ved siden af skolen. Arkivets nye adresse er Trosnosevej 4, Næsbjerg, 6800 Vårde.

Arkivet har gennem dets 30-årige histo-

rie haft 4 flytninger, og det er ikke spændende når det skal ske. Men det var der faktisk denne gang, fordi vi fik lov til at flytte ind i et hus ideelt beliggende ved skolen og parkeringsplads og nemt for besøgende at komme til. Og så er det, både for arkivleder og bestyrelse, nogle lækre loka-

Irene Hunderup fra Bramming tildeles den ene af de tre tredjepremier. (Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen, Esbjerg Bysistoriske Arkiv),

blive afleveret til og fordelt blandt Ribe Amts 53 lokalarkiver eller andre relevante institutioner, som fremover vil opbevare disse som et vigtigt levn og kildemateriale fra år 2000.

Udgivelsen som er omtalt i ovenstående pressemeldelse, er undertegnede i øjeblikket i gang med den svære udvælgelse til. Meningen er at gengive flest mu-

lige bidrag via en tematisk opbygning, hvor alle de væsentlige og gennemgående temaer blandt de indleverede bidrag bliver præsenteret. Der er ikke sat en deadline på udgivelsen, men for at fastholde interessen skal det ske hurtigst muligt. Realistisk set vil udgivelsen ligge klar indenfor de første par måneder af det nye år.

På arkivet døgnnet rundt i Esbjerg

Redaktionen af RAL-Nyt har modtaget nedensående pressemeddelelse. Husk, at bladet er til for at I kan fortælle om netop jeres arkiv og hvilke aktiviteter og tiltag I har gang i. Indlæg af denne art modtages derfor meget gerne

Esbjerg Byhistoriske Arkiv lancerede den 12. juli 2001 sin nye hjemmeside www.esbjergbyhistoriskearkiv.dk, som gør det muligt døgnnet rundt at gå på arkivet hjemme fra dagligstuen. Hjemmesiden sætter nemlig en ny standard for, hvad lokalarkiver kan tilbyde borgerne online. Via hjemmesiden kan man bl.a. besøge Esbjerg Borgerdatabase, som nu i en opdateret version indeholder udførlige oplysninger om mere end 20.000 borgere i Esbjerg fra 1899 og 1904 indtastet fra skattemandtalisterne. Ved en søgning i basen kan det fx ses, at der i 1899 boede en borger i Esbjerg, som var født på Grønland, eller at den 34-årige tømrersvend Hans Thomas Peter Hansen, som i 1904 boede i Danmarksvej 117, tidligere havde været bosat i Amerika. Borgerdatabase giver altså et enestående indblik i, hvilke mennesker der for 100 år siden boede i det daværende Esbjerg, og den er tilmed den eneste af sin art i Danmark.

Er man interesseret i at søge i arkivets arkivalie-samlinger, er det nu også muligt via Esbjerg Byhistoriske Arkivs nye hjemmeside: Arkivet tilbyder nemlig muligheden for at søge i en del af arkivets registreringsprogram Arkibas. Her kan man fx

se, at arkivet ligger inde med Esbjerg Afholdsforenings arkiv, hvori der findes arkivalier om foreningens jubilæumsfester i perioden 1931-1961. Man kan fx også finde arkitekt Harald Peters arkiv, hvori der ligger en facadetegning fra 1931 over Skjoldsgade 18. Internetversionen af Arkibas giver brugerne mulighed for at søge efter arkivalier ud fra en lang række kriterier, som gør det muligt at udvælge de arkivalier man måtte være interesseret i, på en logisk og hurtig måde.

Som noget nyt er det også muligt at hente en Ordbog for slægtsforskere på hjemmesiden. I denne kan man få hjælp til at forstå de mange fremmedord, forkortelser m.m., som findes i kirkebøger og folketællinger. Også et dialogforum er at finde på hjemmesiden. Dette forum er til tænkt slægtsforskere og lokalhistorikere, som her kan diskutere relevante emner. Forhåbentligt bliver det stedet, hvor folk fra nær og fjern kan diskutere historiske emner og derigennem udveksle erfaringer, som de kan drage nytte af i forbindelse med deres videre studier.

Har man lyst til at blive orienteret om, hvilke aktiviteter et af landets mest aktive lokalhistoriske arkiver arrangerer, kan man tilmelde sig en nyhedsservice på Esbjerg Byhistoriske Arkivs hjemmeside. Ved at oplyse sin e-mailadresse kan man løbende få tilsendt nyheds-e-mails, der beretter om hvilke arrangementer der er på trappene, fx foredrag, byvandring eller kulturhistoriske ture. Ønsker man derimod et overblik over hvilke arrangementer

ter arkivet står bag i en hel sæson, kan man få det ved at bestille arkivets fællesprogram, også via hjemmesiden.

Sidder man fx i en forening, virksomhed, klub eller er man blot en del af en gruppe, som er lokalhistorisk interesseret, kan det være en god ide at gå ind under menupunktet formidlings tilbud på hjemmesiden. Her er der en oversigt over en række foredrag, byvandring m.m., man kan melde sig til.

Bog anmeldelse

Af Olga Pedersen

Bogen, By og udvikling, kan købes på Esbjerg Byhistoriske Arkiv til en pris af 148,- kr.

By og udvikling, Esbjerg 1970-1995, end nu en bog der på spændende vis fortæller om byen ved Vesterhavet, er nylig udkommet fra Byhistorisk arkiv, Esbjerg. Forfatteren er tidligere stadsarkitekt Svend Høgsbro.

www.esbjergbyhistoriskearkiv.dk bliver fremover en vigtig del af Esbjerg Byhistoriske Arkivs virksomhed, hvor arkivet løbende vil tilgængeliggøre større dele af arkivets samling. Det er nemlig arkivets mål at forøge dialogen med slægtsforskere og lokalhistorie-interesserede i takt med at flere digitale hjælpemidler udvikles.

Der er for læseren meget at hente i de 213 sider med tekst og illustrationer. Herfra kan hentes inspiration til byplanlægning og byformnyelse, bevaring af eksisterende bygninger, gader og/eller grønne områder. Alt er behandlet og beskrevet af en person, der har siddet med ved bordet, og ved hvad der tales om. Dette i forening med en letlæselig fremstilling gør bogen tilgængelig, også for ikke-fagfolk.

For historisk interesserede er bogen en spændende beskrivelse af nyere tids boligformer og områder. Bogen viser på fortrinlig vis hvordan udviklingen er gået fra de med biler overfyldte gader til at være mere menneskevenlige. Hvis man kaster blikket tilbage til de fjerne 1970'ere, vil man kunne følge denne udvikling ikke blot i Esbjerg, men også i de omliggende sogne, Tiareborg, Tarp, Guldager, osv. Et spændende eksempel er hvordan torvet i Esbjerg fra i 1970'erne primært at være plads for statussymboler bilen, ved